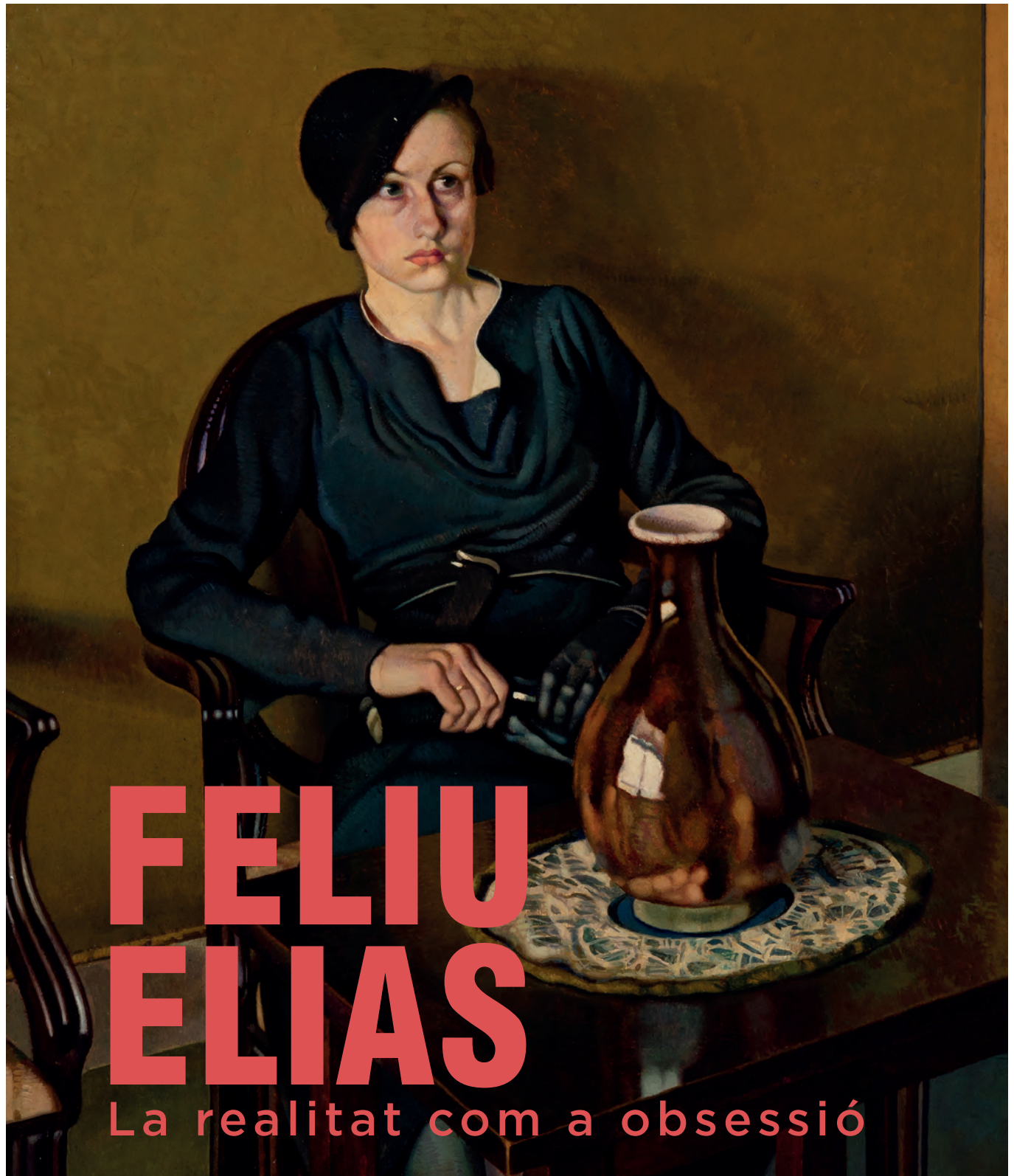

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

Dossier de premsa

FELIU ELIAS

La realitat com a obsessió

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

Feliu Elias. *Avantsala*, 1932. Col·lecció particular

Aquest projecte consta de dues exposicions:

**Feliu Elias. La realitat com a obsessió,
al Museu Nacional d'Art de Catalunya**

Comissàries:

Mariàngels Fondevila i Mariona Seguranyes

Dates:

del 30 de novembre al 10 d'abril de 2023

**Els cercles de Feliu Elias a Sabadell,
al Museu d'Art de Sabadell**

Comissària:

Mariona Seguranyes

Dates:

de l'1 de setembre de 2022 a l'1 de gener de 2023

Organitzen:

Museu Nacional d'Art de Catalunya i Museu d'Art de Sabadell

FELIU ELIAS

La realitat com a obsessió

Feliu Elias. Autoretrat, c. 1907. Col·lecció particular

El Museu Nacional posa el focus en un dels protagonistes de la seva col·lecció d'art modern per descobrir la seva personalitat polièdrica a la llum de la informació inèdita apareguda en diferents arxius i de la contextualització de la seva obra en l'àmbit de l'art europeu d'entre-guerres.

Aquesta exposició mostra les diferents identitats que conviuen en Feliu Elias / Apa / Joan Sacs (Barcelona 1878-1948): un pintor realista; un dibuixant i humorista àcid; i un historiador i crític d'art polèmic, respectivament.

El recurs de l'alteritat va donar com a fruit una obra extensa i diversa: més de tres mil obres entre dibuixos, cartells, llibres, escrits i pintures, sense oblidar la seva tasca de director de revistes, d'estudis i defensor del patrimoni o de les tècniques dels oficis donades a conèixer amb el pseudònim de Dimoni Verd.

Intel·lectual d'idees progressistes en el camp de la caricatura, Elias va ser un pintor i teòric combatiu del realisme. Altaveu crític de l'avantguarda, anava a la recerca de la "pura realitat", nodrint-se del coneixement de l'art dels antics mestres i dels oficis. Avui podem afirmar que la seva obra pictòrica dialoga amb els realismes(s) d'entreguerres a Europa.

A través d'una selecció d'obres pertanyents als seus diferents registres creatius procedents del Museu Nacional d'Art de Catalunya, de col·leccions particulars i d'institucions públiques podem calibrar ara la seva rellevant aportació en l'escena artística catalana, amb les seves pròpies contradiccions, i la seva crítica a tot allò que s'allunyi del realisme.

L'exposició es centra molt especialment en la seva pintura de pinzellada miniaturista que, dins un realisme màgic, exalta per igual el seu àmbit familiar i les seves passions artístiques, com ara la pintura holandesa, Alfred Sisley o la ceràmica xinesa. La pintura d'Elias no està subjecta a grans evolucions tècniques i es manté impassible i fidel a unes temàtiques concretes al llarg de tot el seu itinerari vital, que irradia la seva predilecció per la cultura material.

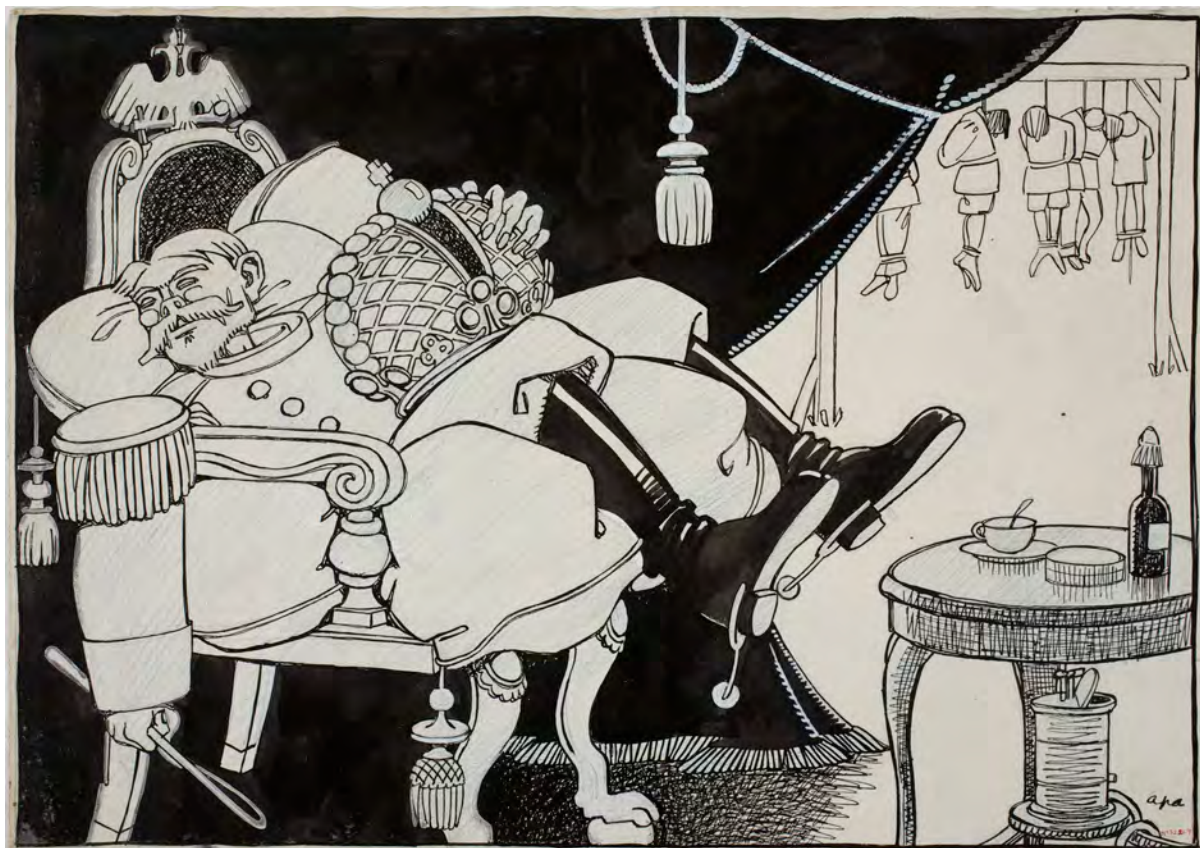
L'exposició mostra el seu itinerari vital en relació amb els viatges artístics i els exilis de l'artista. Reuneix, també, alguns dels objectes que formaven part de la col·lecció d'Elias (vidres, ceràmiques, objectes orientals...) copsats pels seus pinzells i que es presentaran en diàleg a través d'una seqüència vertebrada en seccions temàtiques com ara natures mortes, interiors i retrats.

Finalment, la mostra explora les "col·lisions" entre el crític Joan Sacs i l'avantguarda, sense oblidar les filiacions de la seva obra amb altres realismes catalans i de diferents geografies i tradicions. De fet, la seva obra connecta de manera extraordinària amb l'estat d'esperit de l'Europa d'entreguerres.

Sabadell

Un altre eix de la mostra són els vincles de Feliu Elias amb Sabadell, d'on era oriünda la família. Dos dels germans de Feliu Elias, Lluís i Francesc, es van dedicar a diferents facetes artístiques: el primer, comediògraf i dibuixant conegut com *Anem*; el segon, ceramista. El 1965 Lluís Elias va llegar al Museu d'Art de Sabadell la seva col·lecció d'art i els seus objectes i a la Fundació Bosch i Cardellach el seu arxiu. Així doncs, el Museu d'Art de Sabadell, en paral·lel a l'exposició al Museu Nacional, presenta la mostra ***Els cercles de Feliu Elias a Sabadell***, que incideix en els germans Elias i en el diàleg obert de l'Apa amb creadors vinculats a Sabadell i que es pot visitar fins el 29 de gener de 2023.

TEXTOS DE SALA

Feliu Elias. *El tsar descansa*, 1909. Museu Nacional d'Art de Catalunya

ÀMBIT 1

Apa, una mirada incisiva

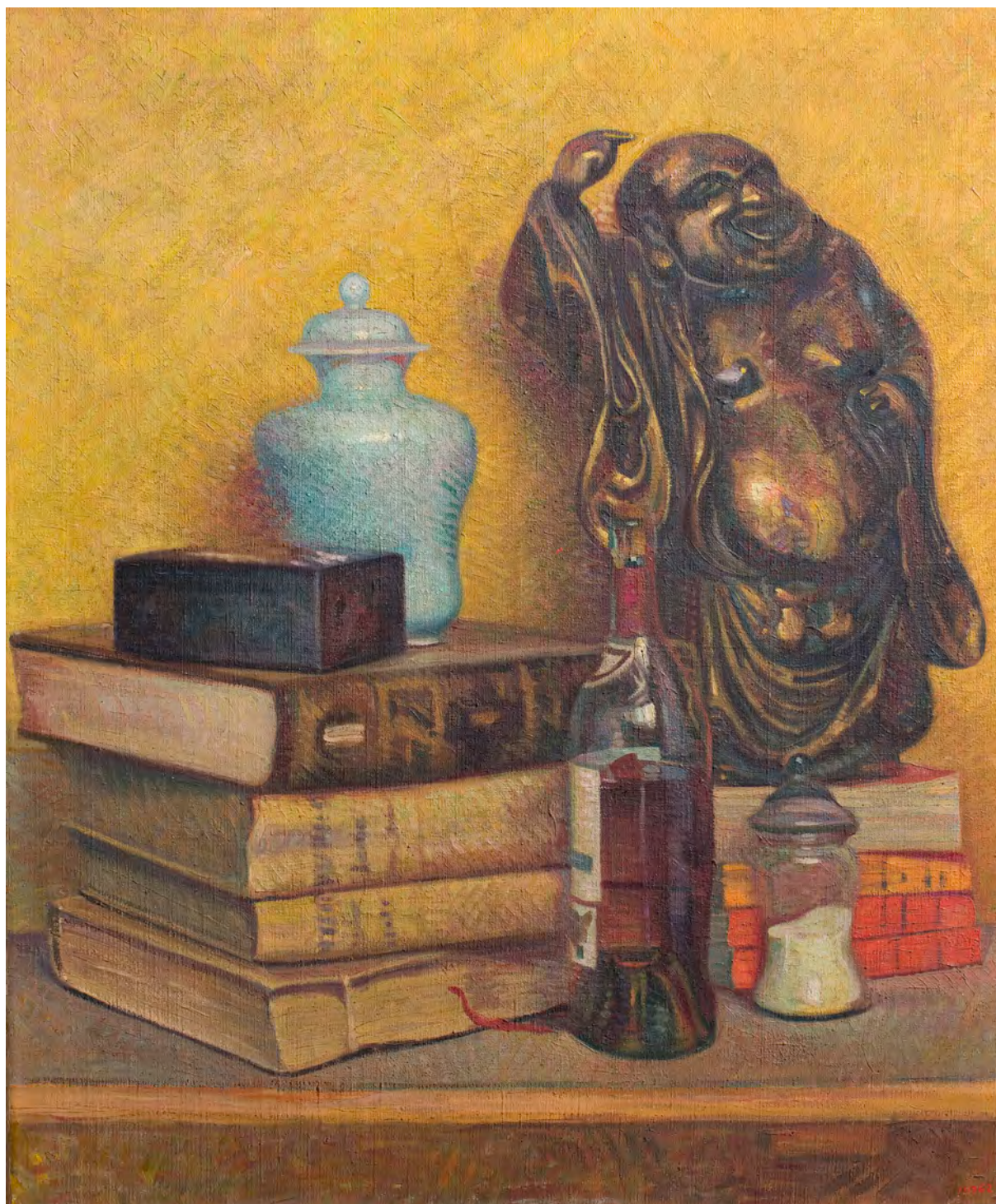
Atret per les possibilitats artístiques i econòmiques dels mèdia i sota el pseudònim d'Apa, va excel·lir com a dibuixant en l'àmbit de la publicitat, els cartells, els llibres, publicacions infantils i, sobretot, en les revistes satíriques com ara *¡Cu-Cut!*, *L'Esquella de la Torratxa* o *La Campana de Gràcia*. El 1908 va fundar *Papitu*, setmanari capdavanter estèticament a Catalunya i molt convuls ideològicament. Els seus dibuixos antigermànics de la Gran Guerra (publicats a *Iberia* i compilats al llibre *Kameraden*) van fer créixer la seva fama i projecció internacional.

Les seves caricatures, burlesques i demolidores, capturaven el pols d'una època i palesaven el seu tarannà republicà, esquerrà i anticlerical. Apa, compromès amb els seus ideals, es va mofar tant de la Lliga Regionalista i de l'estament militar com dels anarquistes de la FAI, extrem que li va comportar dos exilis a París.

ÀMBIT 2

Feliu Elias, el pintor de la vida aturada

Lluny del soroll de la taula de redacció de revistes i setmanaris populars, l'autodidacte Feliu Elias pintava en el silenci i la soledat del seu taller, especialment després del primer exili a París a partir de 1913. Si amb la ploma era un home de rauxa, amb els pinzells era un home de seny, que cercava la perfecció i la contenció de l'emoció. Però, com advertia el crític Rafel Benet, la seva pintura cremava.

Feliu Elias, *Natura morta del déu Hotei*, 1918. Museu Nacional d'Art de Catalunya

La seva obra, criticada en el seu moment per la fredor fotogràfica i posteriorment qualificada d'hiperrealista, era de cocció lenta. I pràcticament sense mutacions al llarg dels seus quaranta anys de dedicació, llevat de la seva factura: primer d'adscripció postimpressionista i, després, de minuciositat virtuosa, fruit de l'estudi de les tècniques dels vells mestres, especialment Vermeer de Delft. Combinava els gèneres (retrat i natura morta) amb una "simpatia" per l'art dels objectes orientals, vidres, ceràmiques, teles *Toile de Jouy* o mobles imperi, sense oblidar les eines de l'ofici. I situava en el mateix pla el que és animat i inanimat, reflectint un joc de llums i ombres suggeridor sobre els objectes. Conreava una pintura hereva del petit gènere holandès i la tradició francesa amb concordances amb el *Novecento* italià i la Nova Objectivitat alemanya.

Ordre en la tragèdia

El 1939, quan entren les tropes franquistes a Barcelona, Feliu Elias s'exilia a França acompanyat de la seva família, passa per diverses poblacions i no retorna a Barcelona fins al 1947, mesos abans de morir. La disciplina i l'ordre eren la seva millor arma de combat durant aquells anys travessats per la Guerra Civil, la Segona Guerra Mundial i obscurs règims totalitaris. I malgrat les seves condicions de salut física i mental, cada vegada més precàries –va estar internat en un camp de concentració–, quan podia pintar continuava aferrat a un realisme objectiu, sense mostrar aparents signes d'adversitat.

Feliu Elias, *Caram, caram!... Veiam si encara l'agafaré jo...*, 1918. Museu Nacional d'Art de Catalunya

Profecia del nou món

Aquestes teles decoraven la casa de l'advocat Francesc Masferrer, que volia homenatjar la seva família compromesa amb la renaixença cultural de Vic. L'encàrrec va ser tot un repte per a Elias, acostumat als petits formats i a la seva lentitud proverbial.

D'iconografia encriptada, Elias hi combina diferents gèneres (el paisatge, el retrat, l'al·legoria), amb una coloració rica i, a vegades, una factura divisionista. Hi trobem lleus ecos tal vegada de les diableries de Jan Brueghel, de William Blake, artista que aleshores es redescobria historiogràficament o de l'art oriental. Es tracta d'un conjunt teatral, fantasiós, connectat amb elements de la tradició (fruit del seu bagatge i erudició), la contemporaneïtat (el debat de la construcció moderna com ara els gratacels), epítom de l'art de Feliu Elias i la seva metapintura.

ÀMBIT 3

Joan Sacs, Connexions & Col·lisions

Sota el nom de Joan Sacs, manllevat d'un dels mestres cantaires de Nuremberg de Wagner (Hans Sachs), Elias crea un corpus estètic, a conseqüència de la seva primera estada a París, que pren forma en diversos articles publicats a *Revista Nova* i a *La pintura francesa moderna fins al cubisme*. La coneixença de l'impressionisme fa que Sacs s'apropi a un art que explora noves visions de la realitat present a Barcelona amb artistes com Robert i Sònia Delaunay, Celso Lagar, Joaquim Torres-García, Rafael Barradas o Jean Metzinger. Però aquesta actitud oberta pateix un retrocés a partir del 1920, quan reclama un retorn a la tradició i a l'Escola de Belles Arts. Les seves investides contra l'avantguarda són sonades, en especial les ressenyes contra Joan Miró, el Picasso cubista i el Salvador Dalí surrealista. Per contra, elogia Josep de Togores, Marian Andreu, Francesc Vayreda, Marian Pidelaserra, Manuel Humbert, Ferran Callicó i es rebel·la condescendent amb Ramon Calsina, formulant a través de les seves crítiques una mena de cànon del realisme "sui generis". A través del seu pensament estètic emergeix el debat entre realisme i avantguarda a principis de segle a Catalunya, amb els seus defensors i detractors.

Feliu Elias. *La infància*, 1920 Col·lecció particular

Feliu Elias. *La galeria*, 1928. Museu Nacional d'Art de Catalunya

LLISTA D'OBRES

002 Apa, Feliu Elias

Fayans Català

c. 1904

Litografia en color sobre paper

Donació de Joan Vidal Ventosa, 1927

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

003 Apa, Feliu Elias

El gran turc (il·lustració per a la portada del setmanari Iberia)

1917

Tinta, aquarel·la, guaix i llapis de color sobre paper

Llegat de Rossend Partagàs, 1945

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

004 Apa, Feliu Elias

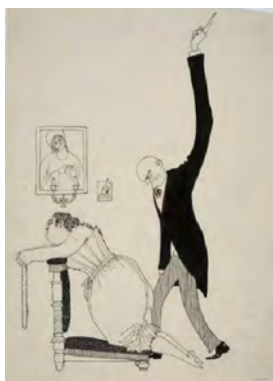
Tot badant

1911

Tinta i llapis de color sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

005 Apa, Feliu Elias

Fanatisme

1911

Tinta sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

006 Apa, Feliu Elias

El tsar descansa

1909

Tinta i llapis de color sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

007 Apa, Feliu Elias

El fill terrorista

1910

Tinta i llapis de color sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

009 Apa, Feliu Elias

Caram, caram! Veiam si encara l'agafaré jo...

1918

Tinta i llapis de color sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

012 Apa, Feliu Elias

High-life

1912

Tinta sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

013 Apa, Feliu Elias

Esperanto. 5 Internacia Kongreso. 5-11 Septembro 1909. Barcelona

1909

Cromolitografia

Antic fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

014 Apa, Feliu Elias

El pare de les ànimes

1913

Tinta i llapis de color sobre paper de calc

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

015 Apa, Feliu Elias

El foment de la indústria (il·lustració per a la portada del setmanari L'Esquella de la Torratxa)

Tinta sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

016 Apa, Feliu Elias

Sentint música wagneriana (a l'any 1890)
1910

Tinta sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

017 Apa, Feliu Elias

Papitu
1911

Litografia en color sobre paper

Donació de Joan Vidal Ventosa, 1927

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

021 Alfred Sisley

El tombant del Loing
1892

Oli sobre tela

Adquisició a l'“Exposició d'Art Francès” de Barcelona, 1917

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

022 Feliu Elias

El rebost
1912

Oli sobre tela

Adquisició de la col·lecció Plandiura, 1932

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

023 Feliu Elias

Natura morta del déu Hotei
1918

Oli sobre tela

Adquisició a l'“Exposició d'Art” de Barcelona, 1919

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

025 Feliu Elias

Natura morta

1913

Oli sobre tela

Adquisició de la col·lecció Plandiura, 1932

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

027 Feliu Elias

La galeria

1928

Oli sobre fusta

Adquisició a l'Exposició Internacional de Barcelona, 1929; ingrés, 1931

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

028 Feliu Elias

El gerro blau

1934

Oli sobre fusta

Adquisició a l'Exposició de Primavera de Barcelona, 1934

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

029 Feliu Elias

El barret nou

c. 1935

Oli sobre tela

Adquisició, 2011

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

030 Feliu Elias

Natura morta

1933

Oli sobre cartró

Adquisició a l'Exposició de Primavera de Barcelona, 1933

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

032 Celso Lagar

Pastoral 1916

1916

Oli sobre tela

Donació de J.S. Dellal, per mediació de la Crane Kalman Gallery de Londres, 1960
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

033 Àngel Planells

La dona impúdica

1933

Oli sobre tela

Donació de Maria Rosa Fernández Palau, en memòria del seu marit, Jaume Cassañes, 2016

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

036 Apa, Feliu Elias

Ninou (Cap d'Any)

1932

Tinta sobre paper imprès

Llegat de Rossend Partagàs, 1945

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

037 Marià Andreu

Noies al balcó

1924

Oli sobre cartró

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art, 2019

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

038 Salvador Dalí

Retrat del meu pare

1925

Oli sobre tela

Adquisició, 1962

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

040 Feliu Elias

El ressopó

1925

Oli sobre tela

Col·lecció Badia-Clols

041 Apa, Feliu Elias

L'Alferes Armentia

1910

Tinta i aquarel·la sobre paper

Col·lecció particular

042 Feliu Elias

La table rouge / La taula vermella

1942

Oli sobre taula

Col·lecció Casacuberta Marsans

043 Feliu Elias

El bust de bronze

1939

Oli sobre tela

Col·lecció Casacuberta Marsans

044 Feliu Elias

Natura morta

1912

Oli sobre tela

Col·lecció Casacuberta Marsans

045 Feliu Elias

Fayans Català

c. 1904

Oli sobre tela

Col·lecció Casacuberta Marsans

046 Feliu Elias

Fent neteja

1936

Oli sobre tela enganxada sobre fusta

Col·lecció particular

048 Feliu Elias

La farigola

1928

Oli sobre fusta

Col·lecció Barbey

051 Feliu Elias

Nu femení

c. 1918

Oli sobre tela

Col·lecció particular

052 Feliu Elias

Autoretrat

c. 1907

Oli sobre tela

Col·lecció particular

053 Feliu Elias

Retrat dels nois Odó i Víctor Hurtado
1918

Oli sobre tela

Col·lecció particular

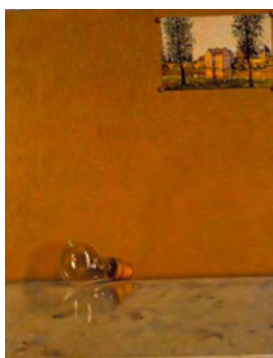

054 Feliu Elias

La infància
1920

Oli sobre tela

Col·lecció particular

056 Feliu Elias

Sisley
c. 1941

Oli sobre fusta

Col·lecció particular

057 Feliu Elias

La ràdio. Les Touches de Barro
1945

Oli sobre tela

Col·lecció particular

061 Apa, Feliu Elias

Però... això és una olla...!
c. 1923

Tinta sobre paper

Col·lecció particular

064 Carles Riba Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

Les Aventures d'En Perot Marrasquí

Editorial Catalana, Barcelona, 1924

Col·lecció particular

065 Amichatis, José Amich

Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

Carne de mujer

Unión Editorial Hispano Americana, Buenos Aires- Barcelona, 1913

Col·lecció particular

066 Ramón Gómez de la Serna

Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

Senos. Segovia: El Adelantado, 1923

Col·lecció particular

067 Apa, Feliu Elias

Antoni Gaudí, caricatura

c. 1925

Tinta sobre paper

Col·lecció particular

069 Marià Pidelaserra

Noia estiuejant

1925

Oli sobre tela

Museu Abelló, Mollet del Vallès

070 Feliu Elias

Retrat de Francesc Pujols

1920

Oli sobre tela

Fundació Francesc Pujols, Martorell

071 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols

Fundació Francesc Pujols, Martorell

072 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols
Fundació Francesc Pujols, Martorell

073 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols
1911
Fundació Francesc Pujols, Martorell

074 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols
1911
Fundació Francesc Pujols, Martorell

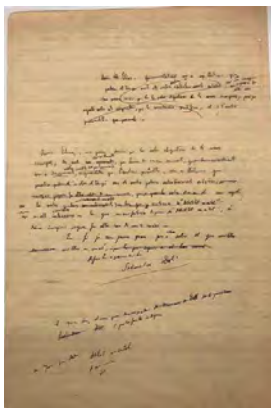
075 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols
1911
Fundació Francesc Pujols, Martorell

076 Postal de Feliu Elias a Francesc Pujols

1916

Fundació Francesc Pujols, Martorell

078 Salvador Dalí

Esborrany de carta de Salvador Dalí a Feliu Elias
c. 1933

Tinta sobre paper

Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres

079 Joan Miró

Ermita de Sant Joan d'Horta
1917

Oli sobre cartró

Donació Joan Prats

Fundació Joan Miró, Barcelona

080 Joan Miró

Collage preparatori de Pintura
1933

Collage amb retall d'un dibuix d'Apa publicat a La Publicitat (23-10-1932), i llapis grafit sobre paper

Fundació Joan Miró, Barcelona

081 Feliu Elias

Retrat de Joan Junceda
c. 1904

Oli sobre tela

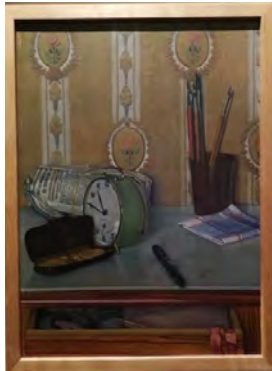
Col·lecció família Junceda

082 Apa, Feliu Elias

Original del cartell del Segon Saló d'Humoristes
c. 1934

Tinta xinesa i llapis sobre paper
Col·lecció família Junceda

083 Feliu Elias

Onze heures moins quart / Tres quarts d'onze
1942

Oli sobre fusta
Col·lecció particular, Banyoles

085 Feliu Elias

El repòs
1927

Oli sobre fusta
Col·lecció particular

086 Feliu Elias

Les pomes
1943

Oli sobre fusta
Col·lecció particular, Barcelona

092 Apa, Feliu Elias

Concours Préparatoires... Exposition Internationale de la Technique du
Bâtiment... Parc de Montjuich
1923

Litografia
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid

093 Salvador Dalí

Esbós per a l'obra L'home invisible

c. 1930

Llapis grafit, llapis de colors i tinta sobre paper verjurat

Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid

094 Joan Sala Manau

Bol de vidre blau monocrom vorejat de merlets

1930

Vidre bufat

Museu d'Arenys de Mar

095 Benvingut Sala Taxonera

Gerro de vidre amb decoració de fulles damunt fons ametista

1910-1915

Vidre bufat

Museu d'Arenys de Mar

096 Josep de Togores

Tres nus

1924

Oli sobre tela

Adquisició per subscripció pública, 1928; donació, 1930

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

099 Feliu Elias

Vas de llet i llimona

1912

Oli sobre tela

Museu de Montserrat, Abadia de Montserrat

100 Feliu Elias

Retrat de Francesc Elias

1915

Oli sobre tela

Museu de Montserrat, Abadia de Montserrat

101 Jean Metzinger

Nu debout / Nu dempeus

1911

Carbó sobre paper

Museu de Montserrat, Abadia de Montserrat

103 Jean Baptiste Huet

Toile de Jouy

Teixit de tafetà de cotó estampat amb escenes de la novel·la de Bernardin de Saint-Pierre Paul et Virginie (1788).

Disseny de Jean Baptiste Huet (1745-1811). Manufactura d'Oberkampf (Jouy-en-Joses, França) 1790-1810

Teixit 15374-1. Col·lecció Ricard Viñas Geis. Museu Tèxtil de Terrassa

104 Apa, Feliu Elias

Ventall

c. 1907

Aquarel·la i tinta sobre paper

Col·lecció particular

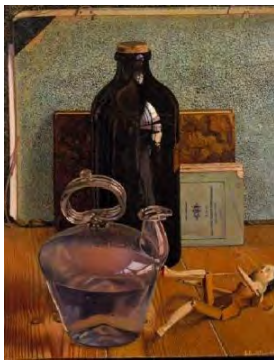
105 Feliu Elias, Barcelona, 1878-1948

Natura morta

1913

Oli sobre tela

Col·lecció Artur Ramon

106 Feliu Elias
Natura morta d'antany
 1936
 Oli sobre tela
 Col·lecció Artur Ramon

107 Lluís Bracons
Port de Barcelona
 1925
 Laca urushi
 Col·lecció Artur Ramon

108 Feliu Elias
Retrat de nena (x). (Retrat de Mariona Pagès Elias)
 1916
 Oli sobre tela
 Col·lecció Rosa Regàs

109 Feliu Elias
La sesta
 1935
 Oli sobre fusta
 Col·lecció particular

110 Feliu Elias
La vida activa
 c. 1929
 Oli sobre tela
 Col·lecció particular

111 Feliu Elias
La vida contemplativa
 1929
 Oli sobre tela
 Col·lecció particular

112 Feliu Elias
La naixença
 1929
 Oli sobre tela
 Col·lecció particular

113 Feliu Elias

La mort

1929

Oli sobre tela

Col·lecció particular

114 Feliu Elias

Gran mural de profeta

1935

Oli sobre tela

Col·lecció particular

115 Apa, Feliu Elias

El buròcrata té encara més gana: es vol menjar l'Estat (revers de la targeta de la Junta d'Exposicions Primavera 1933)

Ploma, tinta xinesa i tocs de guaix

Col·lecció Segimon Rovira

118 Feliu Elias

Eines

1935

Oli sobre tela

Col·lecció particular

119 Feliu Elias

Avantsala

1932

Oli sobre tela

Col·lecció particular

120 Feliu Elias

La cosidora

c. 1938

Oli sobre tela enganxada sobre fusta

Col·lecció Joan Tarrús i Josepa Castellà

122 Feliu Elias

Le chapeau sur la table / El barret sobre la taula

1942

Oli sobre fusta

Col·lecció particular

123 Francesc Vayreda

Retrat de la senyoreta M.M.

1919

Oli sobre tela

Col·lecció família Vayreda Callao

124 Joaquim Torres-García

Guàrdia civil

1922

Fusta policromada

Llegat Mn. Manuel Trens, MV-7607

VINSEUM Museu de les Cultures del Vi de Catalunya

125 Feliu Elias

Nu

1936

Oli sobre fusta

Col·lecció particular

126 Feliu Elias

Un vas d'aigua

1936

Oli sobre tela

Col·lecció particular

127 Rafael Barradas
Retrat de Joan Salvat-Papasseit
 1918
 Tècnica mixta sobre cartró
 Col·lecció particular

128 Joaquim Torres-García
Escena de carrer
 1918
 Oli sobre cartró
 Col·lecció particular

130 Apa, Feliu Elias
Cobra fam... y posa't a geure
 1911
 Tinta sobre paper
 Col·lecció Bernat Puigdollers

131 Apa, Feliu Elias
Sentint música wagneriana (a l'any 1870)
 1910
 Tinta, llapis grafit, guaix sobre paper 9,8 x 23,7 cm
 Adquisició de la col·lecció Agell, 1963
 Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

132 Apa, Feliu Elias
Seguint el curs de la qüestió Ferrer
 1911
 Tinta i llapis de color sobre paper
 Adquisició de la col·lecció Agell, 1963
 Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

133 Apa, Feliu Elias
Mancomunitats (il·lustració per a la portada del setmanari L'Esquella de la Torratxa)
 1912
 Tinta, guaix, llapis de color sobre paper
 Adquisició de la col·lecció Agell, 1963
 Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

134 Apa, Feliu Elias

La llei de Jurisdiccions (il·lustració per a la portada del setmanari L'Esquella de la Torratxa)

1912

Tinta i guaix sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

135 Apa, Feliu Elias

L'estoïcisme bolcheviki

1918

Tinta, aquarel·la i guaix sobre paper

Antic fons del Gabinet de Dibuixos i Gravats

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

136 Apa, Feliu Elias

Tot s'ha perdut, fins i tot l'honor!...

(il·lustració per a la portada del setmanari Iberia)

1915

Tinta sobre paper

Adquisició de la col·lecció Plandiura, 1932

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

137 Joaquim Sunyer

L'esmorzar

c. 1915

Oli sobre tela

Adquisició de la col·lecció Plandiura, 1932

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

138 Autor desconegut

Fanal

Xina, c. 1850

Teixit i fusta tallada, policromada i daurada

Donació de Carme Artigas-Alart, 1935

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

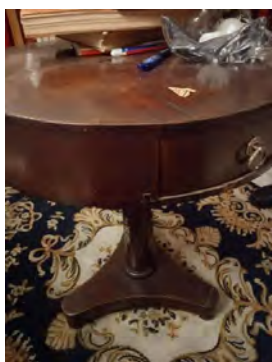
139 Apa, Feliu Elias
Francesc Elias
c. 1915
 Vidre esmaltat
 Col·lecció particular

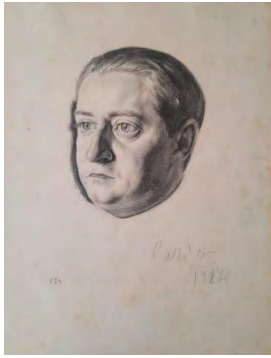
140 Apa, Feliu Elias
Francesc Elias
c. 1915
 Vidre esmaltat
 Palau Antiguitats, Barcelona

142 Autor desconegut
Hotei
Sense data
 Bronze
 Col·lecció particular

145 Autor desconegut
Taula imperi
Sense data
 Fusta de caoba
 Col·lecció particular

147 Ferran Callicó

Retrat de Carles Riba

1927

Llapis plom sobre paper

Col·lecció Helena i Marina Casassas i Riba

148 Pablo Picasso

Retrat de Domènec Carles i Rosich

París, 1919

Llapis grafit sobre paper

Donació Domènec Carles i Rosich, 1961

Museu Picasso, Barcelona

149 Pablo Picasso

Home assegut

Juny-novembre 1917

Oli sobre tela

Donació Pablo Picasso, 1970

Museu Picasso, Barcelona

151 Ramon Calsina

El Vallès optimista

c. 1932

Oli sobre tela

Procedent de l'“Exposició Trimestral d'Arts Plàstiques” de Barcelona, 1938

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

152 Xavier Nogués, Ricard Crespo

Vasos de vidre decorats amb esmalts amb parella de ball

1916-1918

Vidre i esmalt

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, procedent de la col·lecció Riera, 1995; ingrés, 2002

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

153 Xavier Nogués, Ricard Crespo

Vas amb parella brindant

1916-1918

Vidre i esmalt

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, procedent de la col·lecció Riera, 1995; ingrés, 2002

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

154 Xavier Nogués, Ricard Crespo

Vas amb personatge i banderes

1922

Vidre i esmalt

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, procedent de la col·lecció Riera, 1995; ingrés, 2004

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

155 Xavier Nogués, Ricard Crespo

Vas amb borratxet i ampolla de vi a la mà

1916-1918

Vidre i esmalt

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, procedent de la col·lecció Riera, 1995; ingrés, 2004

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

156 Xavier Nogués, Ricard Crespo

Vas amb dos borratxets

c. 1923-1928

Vidre i esmalt

Donació de Mercè Fabregat, 2013

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

157 Josep Maria Gol

Copa

c. 1925

Vidre amb decoració esmaltada

Dipòsit de la Generalitat de Catalunya, procedent de la col·lecció Riera, 1995; ingrés, 2002

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

159 Apa, Feliu Elias

La fama a Picasso

1932

Tinta a la ploma sobre paper imprès

Llegat de Rossend Partagàs, 1945

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

160 Apa, Feliu Elias

Portada de l'Almanac de L'Esquella de la Torratxa 1913

1912

Imprès acolorit sobre paper

Adquisició de la col·lecció Agell, 1963

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

161 Feliu Elias

Carta de Feliu Elias a Josep de Togores

1 de maig de 1926

Donació de Teresa i Maria Antònia de Togores Berchtold

Museu d'Art de Cerdanyola, Cerdanyola del Vallès

163 Manuel Humbert

Natura morta. Conill mort i patates

1920-1927

Oli sobre tela

Adquisició de la col·lecció Plandiura, 1932

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

164 Apa, Feliu Elias

Apa Michel; quantes victòries.. (portada del setmanari Iberia, 1 de gener de 1916)

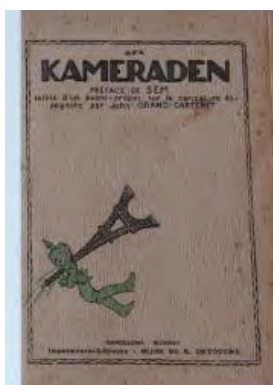
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

165 Apa, Feliu Elias

Tot s'ha perdut, fins i tot l'honor!... (portada del setmanari Iberia, 13 de novembre de 1915)

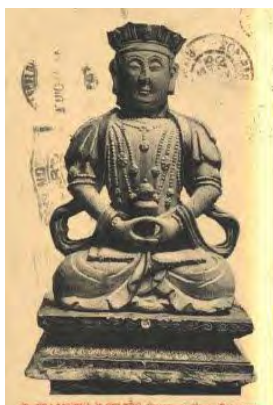
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

167 Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

Kameraden. Barcelona: Hijos de E. Detouche, 1917

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

168 Targeta postal de Josep Llorens Artigas i Francesc Domingo a Feliu Elias, amb imatge del Budha del fons de la Biblioteca Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú.

París, 2 de febrer de 1922

Arxiu Teresa Bertran
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

169 Feliu Elias

Revista Nova, amb autoretrat de Paul Cézanne, 3 de setembre de 1914.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

170 Feliu Elias

Benet Mercadé: la seva vida y la seva obra Barcelona: Publicacions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, 1921.

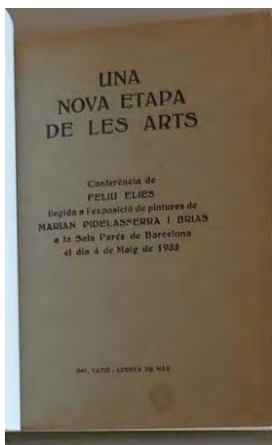
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

171 Feliu Elias

Simó Gomez: història verídica d'un pintor del Poble Sec. Barcelona: Publicacions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, 1923.

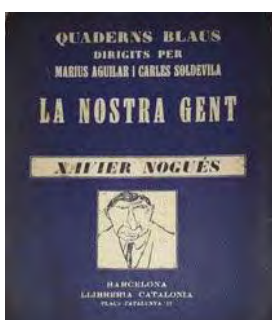
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

172 Feliu Elias

Una nova etapa de les arts: conferència de Feliu Elias llegida a l'exposició de pintures de Marian Pidelasserra i Brias a la Sala Parés de Barcelona el dia 4 de maig de 1932. Arenys de Mar: Impremta Tatjé, c. 1932.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

173 Joan Sacs, Feliu Elias

Xavier Nogués. La Nostra Gent. Quaderns Blaus. Barcelona: Llibreria Catalònia, 1926.

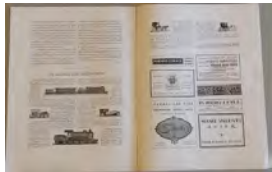
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

174 Feliu Elias

L'art de la caricatura. Barcelona: Col·lecció Popular Barcino, número 66, 1931.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

178 Joan Sacs

Les joguines d'en Torres-García, Vell i Nou: revista d'art, número 82, 1 de gener de 1919.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

179

Invitació adreçada a Feliu Elias per part de la comissió organitzadora per assistir a l'homenatge conjunt a Francisco Iturrino, Gustavo de Maeztu i Pablo Picasso, que es va celebrar a les Galeries Laietanes el 16 de juny de 1917.

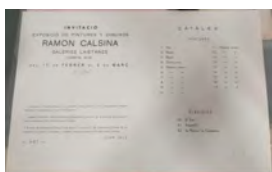
Arxiu Teresa Bertran
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

181 Joan Sacs, Feliu Elias

Ferran Callicó, exposició Sala Parés, Barcelona, del 14 al 27 de maig de 1927. Catàleg de l'exposició.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

182 Joan Sacs, Feliu Elias

Ramon Calsina, exposició Galeries Laietanes, del 17 de febrer al 2 de març de 1934. Catàleg de l'exposició.

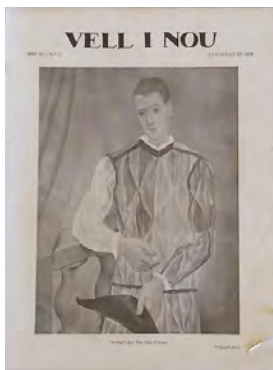
Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

183 Joan Sacs, Feliu Elias

El moble de la Xina. Barcelona: Llibreria Catalònia, c. 1930.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

184 Joan Sacs

La pintura d'en Picasso", Vell i Nou: revista d'art, número 72, 1 d'agost de 1918.

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

185 E. de Miguel

Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

Andanzas de un dinosaurio en el siglo XX. Barcelona: Editorial Muntañola, SA, 1921.

Biblioteca de Catalunya, Barcelona

186 Josep Carner

Apa, Feliu Elias (il·lustracions)

El pescador y la princesa, cuento japonés. Barcelona: Editorial Muntañola, SA, 1920.

Biblioteca de Catalunya, Barcelona

187 Sonia Delaunay

(Álbum)

1916

Guaix i llapis sobre paper
Galeria Guillermo de Osma, Madrid

188 Apa, Feliu Elias

Impunitat (portada del setmanari Papitu, 14 de juliol de 1909)

Biblioteca Joaquim Folch i Torres,
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona

189 Joan Sacs, Feliu Elias

La pintura francesa moderna fins al cubisme. Barcelona: Publicacions de "La Revista", 1917.

Col·lecció particular

190 Feliu Elias

L'escultura catalana moderna. Barcelona: Editorial Barcino, vol. 1, 1926.

Col·lecció particular

191 Feliu Elias

L'escultura catalana moderna. Barcelona: Editorial Barcino, vol. 2, 1928.

Col·lecció particular

192 Salvador Dalí

La femme visible, Éditions Surréalistes 1930

Ateneu Barcelonès

ACTIVITATS

Conferència inaugural a càrrec de les comissàries
Mariàngels Fondevila i Mariona Seguranyes.

Dimarts 29 de novembre, a les 18 h, a la Sala de la Cúpula.

Activitat presencial i en streaming al canal de YouTube del Museu.

Per seguir la conferència en línia cal inscriure's prèviament a museunacional.cat.

VISITES GUIADES

**Cada dissabte, del 10 de desembre al 8 d'abril, a les 11 h (castellà)
i a les 12.30 h (català).**

Activitat inclosa en l'entrada. Per a altres horaris,
consulta les condicions al web del Museu.

Taller *L'art de la caricatura*, a càrrec del dibuixant Jaume Capdevila (Kap),
a partir de l'obra satírica de Feliu Elias.

Dissabtes 28 de gener, 11 de febrer i 11 de març, de 10.30 a 13.30 h.

Més informació a www.museunacional.cat

FELIU ELIAS

La realitat com a obsessió

Organitzen: Museu Nacional d'Art de Catalunya
i Museu d'Art de Sabadell

Comissàries: Mariàngels Fondevila i
Mariona Seguranyes

Dates: del 30 de novembre de 2022
al 10 d'abril de 2023

Espai: Sala d'exposicions temporals 1

Preu: 6 €

Feliu Elias, *Natura morta*, 1913. Museu Nacional d'Art de Catalunya

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Oficina de premsa
Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

 **Museu d'Art
de Sabadell**

blog.museunacional.cat

Un Museu compromès

